

Reportage från Bokmässan 2023

Bokmässan är en av de arenor som ger Vetenskap och Folkbildning bäst förutsättningar att prata med människor, sprida vårt vetenskapsevangelium och sälja t-shirts. **Lotten Kalenius** rapporterar från de intensiva dygnen 27 september - 1 oktober.

Redan på onsdagen klev några av oss in i mässbubblan. Montern skulle byggas och möbler, böcker och Folkvett hämtas från förrådet. Hur mycket man än försöker planera i förväg så är det alltid något som man lik förbannat glömmer! Men det är bara att anteckna inför nästa år. Tack vare Staffan hade vi i alla fall gott om fruktkolor för att locka besökare till montern – även om han vid inköpet misstänktes för planer på att sälja godiset vidare på svarta marknaden.

Nytt för i år var ett samarbete med Magasinet Filter, som i mångt och mycket delar målgrupp med VoF. Då de inte har en egen monter på Bokmässan erbjöd vi oss att sälja några av deras mest skeptiska nummer vid vårt bord.

QR-kod till VoF:s YouTubekanal.

Samarbete med andra aktörer som har mycket gemensamt med vår förening är en klok väg framåt, både för synergi-effekter och budgeten.

En annan nyhet i montern var att vi hade köpt in en mer figursydd variant av vår klassiska Jag är skeptisk-tröja. Den gick åt som smör! De få exemplar vi hade med andra färger än svart gick åt på nolltid. Ytterligare en lärdom för framtiden: folk vill vara skeptiska i flera kulörer.

Det var full fart i montern ända fram till söndagseftermiddagen. Våra t-shirts fångade människors blickar och ledde till både munterhet och samtal om vår verksamhet. Per Johan Råsmark bjöd mässdeltagarna på lögnar och bedrägerier (även kallat trolleri, magi eller mentalism) varje dag och föreläsarna i vår monter avlöste varandra som på löpande band. Alla monterframträdanden filmades och går att se i efterhand på VoF:s youtubekanal.

Nedan följer någon form av dagboksanteckningar från mässdagarna.

Torsdagen: livepodd och slapstick

Den första mässdagen inleddes med att läkaren Simon Körösö körde ett liveframträdande från vår monter med sin podd *Sjuka Fakta*. Barnläkaren Mats Reimer gästade och diskuterade den globala trenden med att screena och testa sig i vad man tänker sig är förebyggande syfte.

Maria Gunther från DN:s vetenskapsredaktion resonerade kring om det ibland kan vara ett problem att media älskar experter. Paolo Macchiarini och Andrew Wakefield är två exempel på när det kan gå som mest illa.

Dan Katz intervjuade Lotta Borg Skoglund, överläkare och specialist i psykiatri, om ADHD, ett ämne hon skrivit fyra (!) böcker om, varav den senaste är *Åren går, ADHD består*.

Fredagens program avslutades med att VoF för andra året i rad arrangerade ett seminarium på Bokmässan. Temat var "Vart tog vetenskapen vägen?" där Per Johan Råsmark ledde ett panelsamtal med Anna Bäsén från Läkemedelsvärlden, Maria Gunther från DN och Madelene Pollnow från Magasinet Filter.

Kruxet? Vi insåg att Bokmässan av någon anledning inte hade tänkt filma samtalet. Vi hade 15 minuter på oss att flytta all utrustning från vår monter till seminariesalen – och dessutom hinna rigga upp. Vad som följde var en Benny Hill-situation där Staffan Lückander och Pontus Böckman i ilfart sadlade om till packåsnor och flyttade all utrustning från vår monter till seminariesalen på våning 2 – bara för att inse att en strömadapter glömts kvar. Så Pontus fick lägga benen på ryggen ännu en gång. Resultatet blev så bra som man kunde önska sig, med endast

Lotta Borg Skoglund blev glad för en t-shirt efter intervjun! Här med Lotten Kalenius och Ludwig Ahrle. Foto: privat

någon minut i början av videoklippet utan rörlig bild. Vilka hjältar!

Under dagen hann några av oss kila iväg för att spana in Karneval förlags monter som var full med konspirationsteoretiska böcker. Deras affischnamn var Robert F. Kennedy Jr. med boken *Den verkliga Anthony Fauci: Bill Gates, Big Pharma och det globala kriget mot demokrati och folkhälsa*, men där fanns även titlar som *Varför det mesta du vet om covid-19 är fel: en evidensbaserad utvärdering*, *Inställd apokalyps: därför skadar miljöalarmismen oss alla* och *Den diskreta världsmakten: så blev World Economic Forum världens mäktigaste lobbyorganisation*. Vi gjorde vårt bästa

Per Johan Råsmark modererade ett panelsamtal med Anna Bäsén, Madelene Pollnow och Maria Gunther Axelsson. Foto: Pontus Böckman

för att dölja trycken på våra t-shirts medan vi sonderade bland bokborden.

Någonstans på vägen lyckades Dan Katz förgylla Thomas Eriksons senaste bokrelease genom att vifta med *Magasinet Filters* nummer om den obefintliga vetenskapen bakom hans bästsäljande Omgiven av-böcker. Det var oklart om Erikson uppskattade det spontana besöket.

Fredagen: UFO:n och nattliv

Emma Frans inledde fredagen med att locka till sig, vad som kändes som, hälften av alla mässbesökare till sin föreläsning om boken *Expertparadoxen*.

*Bokmässan by night, liveframträdande med podden Sekter.
Foto: Staffan Lückander.*

Lilian Montmar folkbildade om livet i Österrike under mellankrigstiden och andra världskriget. I en rörande intervju av Dan Katz berättade hon om hur hon sökt i arkiv, läst dagböcker och intervjuat överlevare för att skildra riktiga människoöden i *Det röda Wien*.

Clas Svahn, ordförande för UFO Sverige och en av VoF:s trognaste förfäktare, berättade om varför UFO numera kallas UAP och vad som hänt i den amerikanska storpolitiken på området, illustrerat av halsbrytande videoklipp på okända luftburna fenomen.

När eftermiddagen led mot kväll var det dags för "Bokmässan by night". Då görs mässhallen om till en form av

nattklubb med intervjuer och livepoddar som kan avnjutas på olika scener ihop med en överprisad burköl, vinglas eller drink. De flesta voffarna var redan trötta efter två mässdagar, men ett modigt gäng bet ihop och kollade vad som pågick. Höjdpunkten var ett liveavsnitt av podden *Sekter* med Soraya Hashim och – igen! – Clas Svahn från UFO Sverige.

Lördagen: mensböcker och demokrati

Lördagen inleddes med det traditionsenliga tillverkandet av homeopatisk champagne. Den botade tyvärr inte baksmällan i år heller. För att få ett statistiskt säkerställt underlag behöver vi dock testa konceptet några år till.

Paula Dahlberg föreläste om myter kring svenskt rättsväsende och David Alfvenhierta om vetenskapliga perspektiv på våld mot barn.

Sedan greppade Paula åter mikrofonen, nu för att intervjua författaren Anna Samuelsson, som ligger bakom barnböckerna om Liv Livmoder, en könsneutral och allmänbildande bokserie om menstruation, graviditet och klimakteriet.

Åsa Wikforss, årets folkbildare 2020 och ledamot i Svenska Akademien, intervjuades av Per Johan Råsmark om demokrati, vetenskap och politik – ett samtal som återigen gjorde att monterarbetarna fick slåss om syret i lokalen.

Söndagen: Freud och slutspurt

Freudianernas nemesis Billy Larsson inledde lördagen med att resonera kring vad som fick Freud att ljuga så illa som han gjorde, illustrerat med befängda exempel på rik-

Anna Samuelsson och Paula Dahlberg pratar om hur alla bör ha allmänbildning om hur menstruation fungerar.

Foto: Pontus Bäckman

tiga “teorier” Freud hade kring sina patienter. Han påstod så konstiga saker att det är bortom förståelse hur han kunde tas på allvar ens på sin egen tid...

Efter det gästade Madelene Pollnow och Mattias Göransson från *Magasinet Filter* oss berättade om ett nytt reportage kring det välspredda detoxfenomenet. Undertecknad noterade att Mattias hade samma skjorta som han hade vid förra årets Bokmässan. På frågan om det verkligen stämde fick jag som svar att han bor i källaren. Det är inte en helt orimlig förklaring.

Det sista inslaget i årets monterprogram var ett gästspel av youtubern och frilansexperten Eric Rådstam, från kanalen Estoniaveckan, som intervjuades av Pontus Bäckman om de senaste rönen kring Estoniakatastrofen efter de nya officiella dykningarna på vraket. Hör och häpna – ingen omvälvande ny information har framkommit.

Trötta, nöjda och tacksamma! Peter Möller, Staffan Lückander, Malin Önnérström och Anna Wallman. Foto: Pontus Böckman.

Ledbrutna packade vi sedan ihop montern, nöjda med ett väl genomfört och fullspäckt program, spännande möten med nya människor, fantastiska funktionärer och många skratt. Ett stort tack till alla som samarbetade för att få till en riktigt fin närvaro på Bokmässan 2023! 📖

Lotten Kalenius